

L I S T E K.

Junaki. Spisal slovenski mladini *Fr. Hubad*, c. kr. gimnazijski profesor. II. knjižica — „Družba sv. Cirila in Metoda“ je izdala v VII. zvezku svoje knjižnice to lepo delo g. prof. Hubada, katero bode rad prebiral vsakdo, komur pride v roko. Dobrodejen patriotizem preveva knjižico, ki nam vsega skupaj na 100 straneh opisuje 29 junakov, iz večine vojaškega stanja. Okrašena je s petimi podobami, stane pa nevezana 30 kr., vezana 35 kr.; 100 izvodov skupaj velja nevezanih 25 gld., vezanih 30 gld. Semtertjã smo nateleti na nedoslednosti v pisavi in manjše stilistiške nedostatke, vendar bodi knjižica zaradi res vzgledne vsebine in plemenitega namena šolskim našim knjižnicam in sploh vsem prijateljem naše „Družbe sv. Cirila in Metoda“ iskreno priporočena.

»Argo« se imenuje nov nemški pisan list za kranjsko domoznanstvo, katerega je ustanovil kustos deželnega muzeja, g. prof. *A. Müllner* v Ljubljani. Novi list bode opisoval arheološka najdišča in izkopane stvari, seznanjal občinstvo z umetniškimi in zgodovinskimi spomeniki srednjega in novega veka, prinašal poročila o antropologiji, narodnem življenju i. t. d. Prva številka priobčuje na poldrugí pôli raznovrstne dalje in krajše članke, vse iz peresa g. Müllnerja. »Argo« izhaja vsak mesec na jedni ali poldrugí pôli s prilogami in stane za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld. Naročnina se pošilja g. izdatelju.

Die Gewässer in Krain und ihre nutzbare Fauna. — V izvestji vélike realke ljubljanske je priobčil priznani naš veščák v ribarstvu, prof. *Ivan Franke* pod górnjim naslovom 24 strani obsežno razpravo o kranjskem vodovju in njega ribstvu ter ji dodal še skrbno izdelano ribarsko karto dežele kranjske. Spis se opira na dolgoletna opazovanja g. pisatelja, ki je do malega sam preiskal vse vode, katerih omenja, in tudi sam lovil po njih. Kranjsko vodovje deli prof. Franke na dve, oziroma tri skupine, namreč na skupino gorskih vodã (Sava z vsemi pritoki razven Ljubljanice in Krke — „trde vode“), na skupino kraških vodã in na skupino travniških potokov („mehke vode“). V Savi in njenih pritokih so stalne ribe postrvi, lipani in sulci, rakov (plemenitih namreč) in ščuk pa ni. Kraške vode imajo izvrstne rake, katerih nahajamo ponajveč skupno s ščukami, toda kar je bistveno kraškim vodam, tudi skupno s postrvimi in s temi brez ščuk. Travníški potoki pa imajo rake, postrvi in po nekod tudi ščuke. Mimo tega, da g. pisatelj natančno omenja, odkod in dokod se dobivajo dotične ribe v posamičnih vodah, navaja bistvena svojstva teh vodã, vodno množino, toplino in druge prikaze, zanimljive za ribiça. Omenjamo še, da namerja prof. Franke spisati podobno toda obširnejšo razpravo tudi v slovenskem jeziku za kmetijsko družbo kranjsko; izvestno bode ž njo prav takó ustrezno preprostim našim ribičem, kakor bodo rečenega nemškega spisa veseli veščáki in v obče prijatelji ribje lovi.

Družba sv. Mohorja je prejela letos blizu 60 spisov, izmed katerih je bilo odobrenih 13, in sicer: I. Povesti: 1. »Moj Jože«, obraz iz vojaškega življenja, spisal *Fridolin Kavčič* v Celovci; 2. »Tratarjev dolg«, sp. *Iv. Štrukelj* v Ljubljani; 3. »Kako so Podgorjani napredovali«, sp. . . . ? v Mozirji; 4. »Terno«, spisal *Ivo Trošt* v Razdrtem; 5. »Darilo iz semnja«, spisal *Ivan Babnik* v Ljubljani; 6. »Pravljice«, sp. *J. F. Radinski*; 7. »Zgodovinske drobtine«, nabral *Iv. Steklasa* v Zagrebu. — II. Življenjepisi: 1. »Krištof Ravbar, škof ljubljanski in glasovit državnik«, sp. *Iv. Steklasa*; 2. »General Anton plem. Valenčič«, sp. *J. Bilec* v Ilirski Bistrici; 3. »Fraučšek Lavrenčič,

vojaški duhovnik«, sp. *Fr. Kavčič*, III. Poučni spisi: 1. »Spanje in sanje«, poljudna razprava, sp. *Iv. Strukelj*; 2. »Solnčnica — prekoristna rastlina«, sp. *M. Cilenski* v Ptuji; 3. »Trije spisi o sadjarstvu«, sp. *Fr. Praprotnik*.

Poziv. Na obalah jadranskega morja smo dne 16. februarija k večnemu počitku položili moža, kateri se je z besedo, pisano in govorjeno, z dejanjem izkazal izbornega rodoljuba, ki si je nevenljivih zaslug pridobil za vse Slovence, osobito za primorske; materi zemlji smo izročili *Frana Cegnarja*.

Dasi dobro prepričan, da bi že kot slavjen pesnik mogel izpolniti dolžnosti slovenskega rodoljuba, vendar je drage volje stopil v vrste tistih móž, ki so snovali narodna društva; v Trstu in v okolici je navduševal in poučeval Slovence. Več kakor 25 let je v Trstu kot spreten časnikar zastopal interese slovenskega in slovanskega življa; pri vseh časnikih, ki so tukaj izhajali, imel je najveljavnejšo besedo, in se je kot tak izkazal pravega narodnega učitelja, ne gledé na to, je li mu je to na korist ali ne. V mestnem zboru je v težavnih razmerah govoril za Slovence.

Učil je več let na gimnaziji slovenščino in marsikateremu učencu v srce vcepil ljubezen do domovine in ga odgojil v zvestega narodnjaka.

Cegnarju pa imajo hvaležni biti Slovenci tudi izven Primorskega. V viharjih letih 1848.—49. je kot časnikar v Ljubljani neumorno delal za prospeh slovenskega naroda; v lepih, blagoglasnih pesmih je bodril Slovence pevaje:

»Hej rojaki, opasujmo uma svitile meče«; v izbrani obliki nam je presajal cvetlice iz tujih slovstev na naše domače gredice; njegove pesmi, v slovenskih društvih govorjene in spevane, polnile so z ognjenim rodoljubjem srca mladih in starih Slovencev.

Dolžni smo tedaj vsi Slovenci postaviti pesniku in zagovorniku našemu sedaj oskromen spomenik tam, kjer

v črni zemlji v Bogu spi;
Lepše solnce njemu sije,
Lepša zarja rumeni.

Dokler je živel in delal, ni mu sijala lepa zarja, pa vendar je bil nepremakljiv kakor kraška skala; tem več smo mu hvale dolžni za njegovo življenje.

Podpisani odbor se torej obrača z uljudno prošnjo do vseh zavednih Slovencev, osobito do narodnih društev, naj blagovolé poslati primerne doneske, da postavimo Cegnarju vsaj oskromen spomenik.

Darovi se bodo naznanjali po »Eđinosti«.

V Trstu, dne 10. avgusta 1892.

Začasni odbor:

Gr. Jereb,
tajnik.

Dr. K. Glaser,
predsednik.

Dr. Gregorin,
denarničar.

Kateri bo? Prizor iz domačega življenja. Po Bogosl. Rogačkem predelal *J. pl. K(leinmayr)*. V Celji, 1892. Tiskal in založil Dragotin Hribar. 29 stranij. Cena 15 kr., po pošti 17 kr. — Manjšim čitalniškim odrom po kmetih, kjer ni posebnih zahtev, utegne igrata ustrezati. Kakor pravi g. pisatelj, igrala se je po tej izpremambi že večkrat z dobrim uspehom na Goriškem, na Krasu, v Istriji in na Koroškem.

»**Fr. Levstik kao pesnik**«. Gospod *Fr. Schak* v Zagrebu, ki je nedavno o izdaji Levstikovih zbranih spisov priobčil dva podlistka v praški »Politiki«, spisal je za 34. številko zagrebskega »Vienca« lepo razpravo o Levstiku pesniku. Ocenio Levstikovih prozajskih del obeta, kadar izideta poslednji dve knjigi, vendar priznava že sedaj, »da je